

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10-2 og 4-7. Lørdager fra 10-1. De øvrige dage fra kl. 10-4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3-4.

INNHold: Olsok-kvæde. — Sæden spirer i Spania. — Bispeøstet i Danmark. — Hedninger - også de moderne. — Katolsk samling. — St. Olavs Forbund. — Besøk på feriekolonien i Sylling. — Vår feriekoloni. — Olsok-sang. — Olsok-fest på Hamar. — Sylling, vårt Sylling.

OLSOK-KVÆDE

Mel.: Hellig Olav stod ved fjorden.

Heil og sæl, I frendar, me vil Noregs song
 syngja att i våre dalar,
 den som steig frå Stiklestad so høgt eingong
 yver fjell til himmelsalar,
 den som låg i Heilag-Olavs siste draum,
 då han heile Noreg såg i ljøsens flaum,
 fyrr han Kristi kross
 lyfte yver oss
 og til Herren vigde landet.

Høyrrer du den reine, sterke klokkeklang
 ifrå Nidaros og domen?
 den som samla oss til eitt på kyrkjevang,
 høyrrer du idag ei ljomen?
 Burte er vel klokka, Glad, som ljøs og sterk
 kalla oss til bøn og edelt kristenverk,
 — men han høyrrde den langt frå heimegrend,
 Magnus, då han seig på valen.

Under Kristi merke stemna folket då
 fram med drotten sin i brodden,
 frå dei breide bygder, landet vesterpå
 for dei framum Hamarodden,
 Noregs kongedalar kledd i sumarskrud
 høyrrde pilgrimsskarar syngja vent for Gud.
 Nord i Trøndelag fann dei olsok-dag
 alle — til dei nørdeste grender.

Aldrig såg du Noreg fagrare enn då,
 eitt var heile Noregs-velde,
 ei var kyrkja, som dei trudde på,
 saga kann um dette melda.
 Men i baredalen att seig folket ned
 kyrkja herja vart og spotta tru og sed,
 framandhand var hard,
 Noregs tuntre var
 som ei stomm forutan greinar.

Fridomsdagen atter yver Noreg rann,
 landets søner steig i salen,
 atter kyrkja vår eit rom i Noreg fann,
 fritt me syngja fekk i dalen,
 og me fann dei gamle stigar der me for,
 gøynd i skog og dalar ligg dei i vår jord.
 Folkehugen ser pilgrimsskarar der
 enn' i stille morgonstunder.

Difor verjar me med gamal rett og tru
 Noregs plass i Kristi kyrkja,
 Olavs draum er vår, og me vil byggja bru.
 Herren gjeve oss si styrkja,
 ja, lat deim som lyder høyrra klokke-om
 ifrå Olavs kyrkja og den gamle dom.
 Noregs bonde fram,
 du kann utan skam
 verja Noregs gamle kyrkja.

Lova vere Herren, allheims høge drott,
 du som styrer folkelagnad,
 du la krossen på, men alt du gjer er godt,
 du er Gud i sorg og fagnad.
 Lat oss beda, brør, som eingong Jesus Krist:
 Fader, lat oss verta eitt i deg til sist,
 so vårt syskinlag
 samlast kann ein dag
 under Kristi kongemerke.

—ld.

Sæden spirer i Spania.

Hvad vil det bli til i Spania? Det er det engstelige spørsmål som millioner av mennesker verden over nu stiller — efter at den voldsomme utladning er kommet av alle de krefter som i de siste måneder har gjennombearbeidet jordsmonnet og fått sådd så megen ond sæd. Krefter som har hentet sine impulser både fra den internasjonale klassekampbevegelse og fra den interne misfornøielse som de besiddende klassers egoisme og reaksjonære innstilling har vakt. Det ser ut til at kløften mellom de forskjellige partier i landet nu er blitt så utdypet at ingen forståelse og gjensidig imøtekommenhet kan slå bro over den. Spania lider i øieblikket under den største ulykke av alle, det mest ukristelige av alt: borgerkrig, bror som kjemper mot bror.

Det var det grusomme og satanisk listige mord på monarkistenes fører Calvo Sotelo som løsnet skredet. Regjeringen Quirogas egne politimenn utførte det med det resultat at reaksjonen fra den spanske hærs side inntraff ennå hurtigere enn selv Gil Robles modige tale i Cortes hadde forutsagt det. Garnisonene i Melilla, Larache og El Kasar, beliggende i den spanske protektoratzone i Marokko, reiste sig mot regjeringen under ledelse av general Franco, som i sin tid var en av de fem generaler som blev avsatt og forvist. Som chef for den spanske fremmedlegion var han meget populær og dette kommer ham til gode nu, hvor han har overtatt såvel den politiske som militaristiske ledelse av oprøret.

*

Fra Marokko forplantet oprøret sig til selve Spania og ennå når disse linjer skriver er det uvisst om regjeringen vinner eller det skal lykkes de revolusjonære å tilrive sig makten. All samferdsel mellom Spania og utlandet er avbrutt — man vet kun at der overalt raser kamper som har tilintetgjort både menneskeliv og uerstattelige religiøse kunst- og kulturverdier i form av kirker, klostre, biblioteker og skoler. Endel byer er i oprørstropenes makt, mens andre ennå holdes besatt av regjeringens tilhengere, og blodige sammenstøt hører til daglig foreteelse.

Moskvas hånd hviler tungt over Spania og mange av de besindigste og klokeste politikere har midlertidig forlatt landet hvor der er for utrygt for dem — således Gil Robles som har tatt opphold i Biarritz.

*

Den spanske regjering har utstedt en proklamasjon hvori den sier at den stoler på hæren. Men det blir vel et spørsmål om det er klokt å dra solda-

tene med inn i stridighetene. Vel har president Azana gjort alle mulige anstrengelser for å «sanere» hæren — d. v. s. rense den for alle elementer, som er monarkistiske eller av andre grunner ikke ser sitt politiske ideal i republikken. Men selv Azana kan ikke nu stole blindt på soldatene — rent bortsett fra at han mulig nu er fengslet eller skaffet av veien — det har begivenhetene i Marokko bevisst. Men det er ikke så merkelig, ti ennå er ikke alle æresbegreper kvalte og en rett-tenkende soldat kan umulig forlike sig med den mordatmosfære, som i de siste uker har hvilt over landet. Det er derfor mulig at hæren er rede til for enhver pris å gjenoprette ro og orden. Og da må den gå mot folkefronten, d. v. s. mot regjeringens politikk. Der er mange tegn til at officerer og menige nu finner tiden inne til å handle på egen hånd.

Imidlertid er det ulykken at så mange av den spanske civilbefolkning også er bevebnet, og selv om den regulære hær vil seire, vil det ikke forløpe uten stor blodsutgydelse. Og blod krever alltid mer blod — regjeringen appellerer nu til de sosialistiske og kommunistiske kamporganisasjoner — den onde sæd vokser og vokser.

*

Så et par ord om den spanske «fremmedlegion», som nu ser ut til å spille en stor og mulig avgjørende rolle. Den er opprettet i 1920 efter fransk forbillede av general Mellan Astray, for å sikre det spanske protektorat i Marokko — en oppgave som den har løst glimrende. Mens den til å begynne med likesom den franske fikk sitt hovedkontingent ved å hverve utlendinger, er nu det spanske element langt det største og det rekrutteres helt ad frivillighetens vei. Sammen med beskyttelsestroppene, de såkalte «Regulares», som også teller en del innfødte marokkanere, omfatter fremmedlegionen 18 000 mann.

*

Hvis oprørerne seirer, hvad så? Svaret er formet av Calconde — den sterke personlighet som er sjelen i hele bevegelsen i samme grad som general Franco kan kalles dens arm. Han sier i et intervju: «Vårt mål er å forsvare den nasjonale enhet som er truet av den kastelanske, den baskiske separatbevegelse og å sørge for at religionen respekteres og Spania blir befridd for den marxistiske gift. De vet at Spania jaget maurene ut av Europa og derved frelste kristendommen. De frelste kristendommen ennå engang da de slog muselmennene. Den tredje fare som truer Europa er den kommunistiske. Efter vår tro og historiske tradisjon må vi sette livet inn for å bekjempe denne fare».

Bispemøtet i Danmark.

Intervju med biskop Mangers.

Hs. høiærverdighet biskop Mangers har vært en snartur til Danmark, men da vi har bragt i erfaring at reisens betydning står i omvendt forhold til dens varighet, utrunder vi oss med blokk og eversharp og begir oss op i annen etasje, hvor vi ber den elskverdige cerberus i en St. Antonisøsters skikkelse melde oss for biskopen. Det er riktignok hans høiærverdighets navnedag, så vi føler litt samvittighetsnag ved å bryte inn i gratulantenes rekke med noe så ufestlig som et intervju, men den mottagelse vi får, beroliger oss straks. De mange skjønne blomster på bord og skaper står ganske visst som stumme bebreidelser fordi hans høiærverdighet ikke engang kan ha fri på sin navnedag, mens de samtidig vidner om den hengivenhet hvormed geistlige og legmenn omfatter overhyrdens person — men som sagt: vi tar oss denne blomstenes bebreidende tale lett, da biskop Mangers straks erklærer sig ikke alene villig — «men også me get gjerne forteller om mitt opphold i Kjøbenhavn. Saken er den at vi fire nordiske biskoper mottok en skrivelse fra Rom, hvori vi blev anmodet om å møte propagandakongregasjonens generalsekretær, erkebiskop Costantini i Kjøbenhavn til drøftelse av forskjellige vitale spørsmål. Vi møttes da i denne uke og bodde alle hos den danske biskop i hans vakre villa «Valbyhus» ved den skjønne park Søndermarken».

«Kjente Deres høiærverdighet erkebiskopen fra før?»

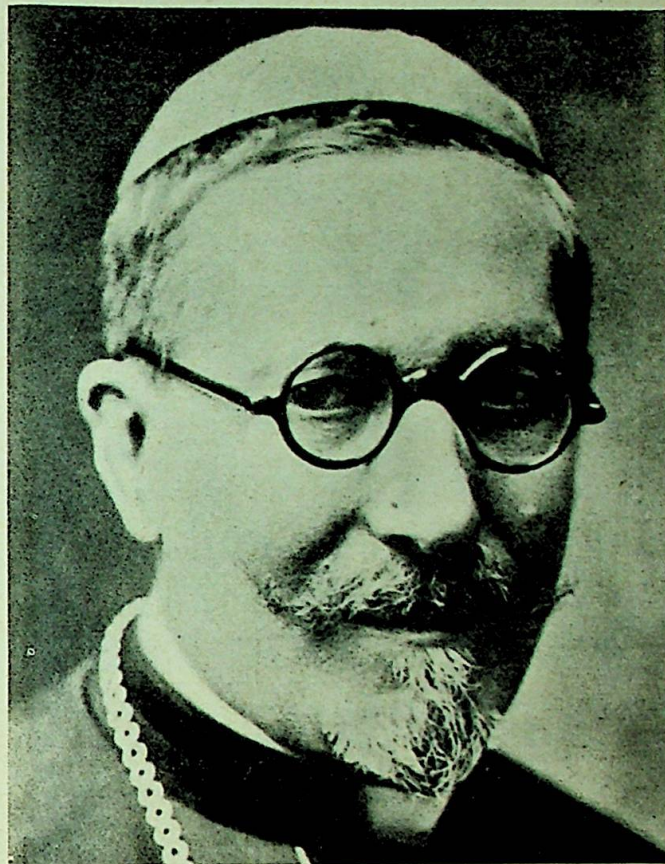
«Kun gjennom korrespondanse, og så selvfølgelig ad omtale og gjennom hans store livsverk».

«Vil Deres høiærverdighet ikke fortelle «St. Olav»s lesere litt om denne propagandaens nye generalsekretær?»

«Jo, gjerne. Erkebiskopen avløste mgr. Salotti nu i januar, da denne jo hadde mottatt kardinalhaten. Og det later til at han har tatt i arv kardinal van Rossums varme hjertelag for nordens katolikker —» .Et øieblikk tier biskopen. Så fortsetter han med kraft og varme: «Ja, kardinal van Rossums minne står dypt preget i hjertene hos alle oss, som bærer ansvaret for den katolske Kirkes liv og fremgang i Skandinavia. Alltid var der forståelse å finne hos ham — en forståelse som bunnet i personlig kjennskap til forholdene her oppe. Derfor er det så opmuntrende og fortrøstningsfullt å møte den samme forståelse hos erkebiskop Costantini — og selv om dennes personlige kjennskap ennu, som han selv sier: kun er et ønske hos ham, så er viljen der, og før eller senere har erkebiskopen lovet å ville gjeste også Norge, som han gjennom lesning allerede vet en hel del om».

«Er ikke erkebiskopen også i styret for det pavelege verk for troens utbredelse?»

«Jo — og bedre leder kan ikke tenkes. Rent bortsett fra at det er en opplevelse å gjøre hans per-

Erkebiskop Costantini.

sonlige bekjentskap, så myndig og overlegen og samtidig dyp og inderlig from og ydmyk som han virker — så har han jo en uvurderlig erfaring fra eget virke i misjonens tjeneste og et enestående grep på hvordan tingene skal gjøres til velsignelse og fremgang for Kirkens sak».

Så vidt jeg husker har erkebiskopen oppholdt sig mange år i Kina?»

«Ja, i 1922 sendtes han som den første apostoliske delegat til Kina — og da han i 1933 av helsehensyn måtte forlate landet, var de kirkelige distrikters antall vokset fra 56 til 120, hvorav de 20 kun hadde innfødt geistlighet, til og med biskopene var kinesere. Der var opprettet en rekke presteseminar med tilhørende forberedelsesskoler, de katolske pressepublikasjoners antall var fordoblet og den katolske aksjons forskjellige grener utbygget samt mange nye kirker og kapeller opført».

«Ja, jeg husker å ha lest i et katolsk misjonsblad noen ord som erkebiskop de Guebriants skrev om ham og hvori han sier at mgr. Costantinis aktivitet aldri slappedes og hans tålmodighet aldri sviktet. Han handlet alltid når andre vilde ha tapt tid

Fra venstre: biskop Brems, biskop Mangers, erkebiskop Costantini, biskop Cobben, biskop Müller.

ved å vente. Fikk Deres høiarverdighet det samme inntrykk?»

Biskop Mangers smiler: «Det skal være sikkert jeg fikk. Vi møttes dernede, vi fire biskoper med erkebiskopen, og planen om et presteseminar — oprinnelig utkastet av kardinal van Rossum — forelå fullt ferdig. Kun enkelte endringer blev foretatt, som alle var de mest gledelige beviser på mgr. Costantinis forståelsesfulle lydhørhet for de lokale forholds krav».

«Vil Deres høiarverdighet meddele detaljer — altså møtets resultat?»

«Ja — De skal få dette kommuniqué til offentliggjørelse». Biskopen gir oss det — det er på latin, men redaktøren oversetter det som følger:

«Kjøbenhavn den 20. juli 1936.

De høiarverdige biskoper Jos. Brems, Vic. ap. av Danmark, Joh. Müller, Vic. ap. av Sverige, Jac. Mangers, Vic. ap. av Oslo, Guil. Cobben, Vic. ap. av Finland, kom sammen i Kjøbenhavn med hs. ekscellense erkebiskop Costantini, generalsekretær for propagandakongregasjonen, for i fellesskap å rådsla om opprettelsen av en forberedelsesskole til presteseminariet. Med enstemmighet blev følgende beslutninger tatt:

1. Det gjelder et seminarium minus i overensstemmelse med den kirkelige lovbok (can. 1353—64) for elever som gir gode forhåpninger om at de vil bli skikket og forberedt til å tre inn i seminarium ma-

jus. Der er ikke tale om seminarium majus eftersom de nevnte overhyrder håper at propagandakollegiet i sin tid vil motta ovennevnte elever for der å fullføre de teologiske studier. Det må legges den største vekt på at elevene erhverver sig gode kunnskaper i latin.

2. Denne forberedelsesskole betraktes som diocesan, stillet under den stedlige overhyrdes jurisdiksjon (can. 1357), men i overensstemmelse med can. 1354 vil denne skole motta elever fra overhyrdene i Europas nordiske land (Sverige, Norge, Finland og Island).

3. Presteskolens ledelse betros til det danske apostoliske vikariats sekulargeistlighet.

4. Denne skole skal åpnes til næste år i november måned».

Ennvidere inneholder dokumentet en del praktiske forholdsregler — det er meningen å føre elevene op til artium og søke staten om eksamensrett.

«Dette er da en betydningsfull etappe i Kirkens historie, Deres høiarverdighet?»

«Ja, sikkert. Og erkebiskopen bad oss derfor også varmt anbefale skolen til våre prester og andre interesserte, så man i de respektive vikariater holder et våkent øie med de gutter som tegner til å være skikket til å frekventere den. Hvilket jeg selvfølgelig for mitt vedkommende gjør med største glede».

«Forefalt der ellers noe av særlig interesse på bispemøtet?»

«Ja — jeg har en hilsen å overbringe alle norske katolikker. Det gledet selvfølgelig mitt hjerte, at den Hl. Fader, som personlig følger med i alt som foregår i den katolske verden, hadde bemyndiget mgr. Costantini til å uttale sin tilfredshet med det dekret vi har utsendt om «abortus provocatus» — men ennå mer gleder det mig å kunne overbringe den Hl. Fadens hilsen og anerkjennelse til

Norske Katolske Kvinners Forbund

fordi de har tatt kampen op mot de skadelige films ennå før rundskrivelsen «Vigilanti Cura» — den siste encyklika om filmen — forelå. Det er mig en stor tilfredsstillelse å bringe disse den Hl. Fadens ord gjennom «St. Olav». Forøvrig interesserte erkebiskop Costantini sig meget for den nordiske katolske presse, og fremhevet, hvad også den Hl. Fader var opmerksom på fra rapporten over bispemøtet i Stockholm, at man burde legge vekt på å gjøre «Credo» som det felles tidsskrift kjent og utbredt. Erkebiskopen blev dog gjort opmerksom på sprogvanskelighetene som opstår på grunn av de tre dog meget forskjellige sprog, der benyttes i det».

Tilsist våger vi et litt indiskret, men meget naturligt spørsmål: «Erkebiskopen vilde ikke med til Norge nu?»

«Jo, De kan skjonne jeg bad ham om det — nu hvor vårt herlige land er på sitt aller vakreste — og erkebiskopen hadde stor lyst og hadde allerede sagt ja. Men så viste det sig at tiden blev for kort innen monseigneur skulde tale i den nederlandske kringkasting, og så måtte det oppgis».

Hedninger - også de moderne.

Ordet «hedning» har i våre dager en helt annen klang enn før i tiden, navnlig enn i middelalderen. Nu finnes der moderne mennesker som med en viss stolthet betegner sig som «hedning» i motsetning til dem de med tilsvarende forakt betegner som «kristne» — mens der finnes andre vantroende og fritenkere som meget skal ha sig frabedt å bli kalt hedning. Men navnet er selvfølgelig en biting — det er selve sakens vesen som det kommer an på. Altså faller det naturlig å spørre: hvad og hvem er egentlig hedninger?

I sin opprinnelse er ikke hedenskap identisk med den fullstendige religionsmangel. Den lokale hedningeverden, såvel den før Kristus som den vi i våre dager treffer særlig blandt de farvede racer, hadde og har religion, som man forstår når man leser om de merkverdige veier som hedningenes religiøse følelse tok, og hvorledes de ved bønn, magi og ofringer økte å opnå de hemmelighetsfulle guddommers gunst. I regelen finner vi hos alle hedninger egne steder viet religionsutøvelsen, enten små og fattige hytter eller store og rike templer. De gamle germanere bygget riktignok ikke templer for sine guder, men til gjengjeld dyrket de dem under fri himmel inne i de store skoger. I de senere år har modige forskere trengt frem til dvergfolk — pygmæer — i Afrikas urskoger som lever så primitivt at det således ikke har vært mulig å finne det ringeste spor av noen kulturgoder hos dem — men religion har de, endog en meget høitstående og spirituelt utviklet religion. All hedenskap besidder altså allikevel en eller annen form for religion.

Det er derfor ikke helt korrekt å bruke betegnelsen «moderne hedninger» om vår tids gudløse og religionsfiendtlige mennesker — de står nærmest i en klasse for sig selv. Således arbeider bolsjevikkerne i Russland jo ikke på å innføre hedenskapet, som jo alltid har en slags religiøsitet i sitt følge — de ønsker å hitføre en radikal ateisme med respektløshet og uærbødighet overfor alt som menneskeheten hittil har holdt hellig. Den helt gudløse står ikke alene utenfor kristendommen, men beveger sig også hinsides hedenskapet.

Efter den gjengse formel er forskjellen mellom en hedning og en kristen den at den første dyrker mange falske guder, den annen kun den ene sanne Gud. Kløften dem imellem er uhyre og skillett skarpt og klart — men allikevel vil man bli hengende ved en ytre foreteelse om man lot gudernes antall være

Og nu tør vi ikke opholde hans høiærverdighet mer, men vi er meget fornøiet og takknemlig for resultatet av intervjuet.

det avgjørende. Ti selv da de gamle romere hadde utsløttet alle guder, undtagen gudenes far Zeus, så steg de dog allikevel ikke op til sannheten, til den sanne Guds betraktnings høide. Det hører selvfølgelig til Guds vesen at der kun lever een Gud i himmelen — og derfor er polyteismen vranglære. Men man kan forklare denne ene Gud så fullstendig falskt at der av hans sanne vesen kun blir et ynkelig vrangbillede igjen. Man kan verdsliggjøre og menneskeliggjøre Gud slik at man tankemessig tilintetgjør ham og derved setter ham på linje med hedenske religionsbilleder. Hvis vi altså fastslår at hedenskap er motbilledet av sann og ekte Gudserkjennelse, kan vi definere som hedensk alt som forneker Guds vesen, enten det så skjer direkte, eller indirekte gjennom intellektuelle og spirituelle fortolkninger.

Imidlertid forutsetter en sann Gudserkjennelse at man har et fast religiøst standpunkt. Efter fornuften og åpenbaringen består Guds vesen i at hans hele væren og liv hviler i sig selv, er grunnforskjellig fra denne verdens ting, og uendelig hevet over dem. Det motsir ikke hans vesen, at han lever og virker i verden, er nærværende i alt og alle, lik solen gjennemtrenger hele rummet og regjerer og fastholder alt i kraft av sin allmakt. «I ham lever vi, beveger vi oss og er vi», heter det i den hellige skrift. Men Gud må ikke tenkes som verden selv, eller som en del av den. Alt lys over og på jorden er om det blev forenet, dog ikke det sanne guddommelige lys — all verdens skjønnhet og herlighet tilsammenlagt danner dog ikke Guds evige skjønnhet — alt pulserende liv i høiden og i dybden er dog ikke en livscelle av den guddommelige substans. Alt dette er Guds verk, men det er ikke ham selv. Den som sidestiller Gud med verden eller noen del av den, det være sig stoff eller dyr eller mennesker, sol, måne eller stjerner, natur eller skog eller slektsblod eller i det hel tatt noe som helst jordisk, har miskjent og fornektet det sanne guddommelige vesen. Og med denne fornektelse er man, om enn kanskje ubevisst, kommet ut i den gudsfjerne region, hvor hedenskapet før og efter Kristus har til huse. Selvfølgelig kan man ikke uten videre betegne et slikt menneske som manglende religiøs følelse — det kan meget godt være at hans hjerte med varme banker for det som for ham inkarnerer det guddommelige og at hans begeistring for det spirituelle er meget sannere og ærligere enn de følelser som besjeler et tankeløst og upersonlig menighetsmedlem. Og der tenkes ikke her på de overfladiske stemningsmennesker, som svømmer over av edle følelser når de ser en strålende solopgang eller vandrer igjenem den susende skog — følelser som ikke medfører noen som helst blivende inntrykk av ansvar eller forpliktelser. All aktelse for dem som tar alt alvårlig og personlig, selv om vi må si at de ligger under for illusjonenes makt!

I almindelighet føler et moderne menneske ingen trang til å vende tilbake til de gamle hedenske guder, selv om det forneker kristendommen. For ves-

terlandenes kulturverden har sol, måne og lignende ting utspillet sin rolle som peronlige guddommer. Det er andre ting og verdier om nu åpent erklæres å være guder, ja Gud. Riktignok ennu kun av et mindretall — men tendensen er der.

Dostojevsky lar i «Dæmoner» en av personene si: «Gud er hele folket, fra dets begynnelse til dets ende, sammenfattet i en personlighet». Professor Bergmann våger å hevde: «Naturen, mennesket, folket — det er våre guder!» Men ikke alltid blir der talt så tydelig som i disse to citater. Det lar sig imidlertid ikke benekte at vi nu i Tyskland ser mennesker forlate den kristne tro, uten dog å kunne undvære en eller annen form for tro og derfor guddommeliggjør det menneskelige, nasjonale og racen. Preget er moderne, men saken i sig selv er urgammel. Det er i alfall et utslag av det samme om man drar det guddommelige inn i solen eller i naturen eller i folket, ti i intet tilfelle blir Gud ifølge sin væren og sitt vesen «das ganz Andere», det overall-verden — men det guddommelige opfattes som en del av verden. Og selvfølgelig må da Gud leve og lide, stå og falle nettop med den del. Vi husker jo at den gammel-germanske religion trodde på en «Götterdämmerung», hvor den ubønhørlige skjebne også engang nådde den lyse gudeverden og beredte dens undergang. Dette var helt logisk, ti når det guddommelige i vesen og væren ikke løfter sig helt og fullkomment over det menneskelige og jordiske, da er en slik utgang uundgåelig — ved slutten venter det absolutte intet.

Det ser ut til at enkelte moderne ateistiske forfattere vil undgå å tenke på alltings forgjengelighet ved med ettertrykk å anvende betegnelsen «evig» om ting og foreteelser og anordninger som intet har med det guddommelige begrep evigheten å gjøre. Vi erkjenner alle at i sammenligning med et enkelt menneskeliv er et folks levetid uendelig langt og spennende — men vi vet også alle at en nasjons «evighet» har intet tilfelles med Guds evighet.

Men — sier den moderne hedning — klinger ikke budskapet om naturens, folkets og racens guddommelighet som en trylleformel der tvinger alle sedelige krefter til sin høieste ydelse? Har det ikke vist sig å ha bærekraft — tenk på grekernes før-kristelige kultur? Jo, men det er ingen nødvendighet. Hvor det naturlige ophøies til gud, ser vi også ofte at den motsatte virkning er inntruffet. Se på følgene av liberalismens forherligelse av menneskenaturen og dens tro på denne naturs «guddommelighet». Hvad der er kommet ut av dette, vet vi alle. Vel kan vi alle trenge til å bli påminnet om våre plikter mot omverdenen og trenge til en fornyet religiøs livserkjennelse, så liv og lære ikke går hver sin vei — men denne religiøse fornyelse har intet med religiøs revolusjon å gjøre. Der går ingen vei fremad og opad gjennom det moderne hedenskap.

Den moderne hedning står langt tilbake for de gamle hedninger, skjønt meget i deres tankegang er en etterklang av de før-kristelige idéer iført nye

Katolsk Samling.

Tilegnet St. Olavs Forbund.

Hvad Norge var, det skal det atter vordet — det er vårt håp, det er vår stille bønn, det er de tusen hjerters dype lengsel, det er vår fremtidsdrøm så rik og skjønn.

O gyldne dag, før trældomsnatten skimret med skam og kvide for vår fosterjord — så lenge har ditt dyre minne slumret og mosegrodd var hvert et fattig spor!

La lyset skinne fra vår sagas haller og høine livet i hver nordmanns hjem! Der er ei makt som mere myndig kaller et splittet folk til hellig samling frem.

Da ser vi klart hvad der var Norges styrke, det samlingsbånd som skjenket kraft og ro og adlet dagliglivets stille yrke: det var vår gamle Moderkirkes tro.

Da Norges navn stod som et løftet banner og Noregsveldet lyste over hav, da var det Moderkirkens tro som samlet et enig folk ved Hellig Olavs grav.

Og var ei mannadaudens farsott kommen og hadde knekket folkets marg og makt, da hadde fremmedveldet ei ved lutherdommen vår stolte kirke i ruiner lagt.

Nu blev det Norges tunge lodd å friste et knekket rikets triste trællekår.

Gud bedre det — vårt folk vel neppe visste hvad der gikk tapt i disse trengselsår.

De danske lensmenn våre klostre brente og plyndret kirkene i kongens navn.

Den største skjensel var dog at de sendte Sankt Olavs helgenskrin til Kjøbenhavn.

O Norge, Norge, før så rikt og hedret, så stolt og strålende i dine minners ro — hvor dypt den nye læres menn dig har fornedret og trådt med jernskodd hæl din gamle tro!

Lemlestet lå du, blødende i støvet, vanvyrdet, skjendet blev vår fedrearv — ja, selv vårt gamle norske mål blev røvet. Slik sørget fremmedveldet for vår tarv.

ordformer. Originalt er intet av det nye — og det betyr ingen forbedring av mennesket for dem som i sannhet har lært kristendommens kraft å kjenne.

På Eidsvold tendtes der en morgenrøde,
da gamle Norge atter fant sig selv.
Vår tapte frihet reiste sig av døde
og gleden bruste som en frigjort elv.

Men ennu kives vi som barn og famler,
og splittet er vi mer enn nogensinde før.
Der blir ei vekst før Martyrkongen samler
på ny sitt folk ved Moderkirkens dør.

Der blir ei vekst før all vår saga skinner
i glans av Hellig Olavs kamp og strid.
Der blir ei vekst før norske menn og kvinner
får øiet åpent for vår storhetstid.

Da slår vi krets om våre fedres kirke,
som Nidaros omkring sin stolte dôm —
det største minne om at all vår storhet
var knyttet til en hellig pakt med Rom.

Der blir ei vekst før landets egne sønner
for Moderkirken føler hjertet slår
og Kristi prestedømmes høie vigsel
i hellig fylking ved Guds alter får.

De kjenner veien inn til folkets hjerte,
så Kirkens sannhetsord får norrøn klang,
ti de vet best hvad tidene oss lærte
og kjenner fedrelandets tarv og trang.

Fram, Kristmenn, Korsmenn, Hellig Olavs garde,
til norrøn reisning på den gamle grunn!
Se, Olavsminnet lyser som en varde
og tender stråleglans i minnets lund.

Vi vil en kristendom med rot og feste
i Noregsveldets stolte blomstringstid.

Av tidens sekter eier selv de beste
kun døgnets korte liv med all sin splid.

Hvad Norge var, det skal det atter vorde —
en høireist tempelhall i livets dôm,
hvor fortids underfulle hymner klinger
og alterilden brenner, tendt fra Rom.

En hellig arv vi fikk fra våre fedre —
nu må den løftes over døgnets strid.

Op, nordmenn, Norges dyre navn å hedre,
og Olav, Norges drott til evig tid!

K. Kjelstrup.

ST. OLAVS FORBUND.

Det er nu gått et år siden St. Olavs Forbunds
landsmøte i Trondheim, hvor det som bekjent blev
besluttet at det kun skulde holdes landsmøte hvert
tredje år. Denne beslutning blev som man vet
fremmet og vedtatt p. g. a. de økonomiske vanske-
ligheter forbundet har å kjempe med. Man fant at
det årlige landsmøte blev en for stor utgift i for-
hold til budgettet forøvrig. — Dette må gjøre det
klart for enhver at St. Olavs Forbund trenger

pengar. Først og fremst bør det få den normale, faste, årlige inntekt ved medlemskontingenten fra alle katolikker i Norge. Ved siste landsmøte var det ennu bare 417 medlemmer. Kjære leser — er du en av dem? Hvis ikke — så skynd dig med å bli medlem.

Men nu på søndag — da vi høitideligholder Olsokfesten — skal vi i alle kirker ha kollekt for St. Olavs Forbund. Og den må alle være med på, også de som ikke er medlemmer. Dessverre er mange bortreist, så denne kollekt blir neppe i noen menighet, hvad den burde bli. Det hender at noen som er fraværende allikevel sender til sin sogneprest et bidrag til denne kollekt. Det kunde og burde mange fler gjøre. Altså, kjære leser, hvor du nu befinner dig — i by, på fjellet eller ved sjøen: Glem ikke kollekten på søndag!

St. Olavs Forbund trenger penger.

St. Olavs Forbund fortjener støtte.

Husk at St. Olavs Forbund — ifølge sine vedtekter — «HAR TIL FORMÅL Å STØTTE DEN KATOLSKE KIRKE I NORGE I DENS ARBEIDE FOR Å STYRKE, FORSVARE OG UTBREDE HELLIG OLAVS TRO».

Denne store opgave vil forbundet bedre makte når det får støtte av alle katolikker i Norge.

Besøk på feriekolonien i Sylling.

En vakker dag i forrige uke reiste min hustru og jeg utover til Lier, den fagre Lierdal der ligger som en åpenbaring av de fruktbareste bondegårder med velpleiede haver i skjønn forening — riktig en naturskjønn bygd.

Like ved Lier jernbanestasjon ligger bygdens kommunelokale og foran denne vakre bygning med front mot stasjonen kneiser monumentet av oberst Hegg — bondegutten fra Lier som blev oberst i den Nord-Amerikanske hær under frihetskrigen. Den høireiste skikkelse står der, iført Nordstatenes velkjente uniform, som et stykke verdenshistorie om Norges sønner i Amerika og oberstens personlige innsats i krigen for frihet og likeberettigelse også for «the colored people» i vestens store rike som har mottoet «Liberty» skrevet på sin pande —

Men til saken. Med rutebilen gikk det så videre gjennom det vakre Lier og til Sylling hvor vi ankom mitt i middagstiden da feriebarne var benket om middagsbordet. Hvad jeg egentlig vilde skrive var å pointere hvor idyllisk og i alle deler godt våre små barn har det derborte, jeg tror neppe der finnes noen annen feriekoloni som har sitt tilhold på et så deilig sted, — granskog med helsebringende

luft, lyse vennlige lokaler og Tyrifjorden like ved siden av. Rent ut sagt enestående har barna det her, og jeg hørte bare at de trivdes godt og fikk mat i lange baner. Tante er utrettelig beskjefliget med dem fra morgen til kveld, alt skal gjøres, intet skal glemmes. Og bra går det. Mitt inntrykk var at det hersket gjensidig tillid mellom ledelsen og de 15 barna, derved blir opholdet til nytte og glede for allesammen.

Arbeiderforeningens lokale, hvor feriekolonien holder til, er noget av det mest praktiske man kan tenke sig for øiemedet, de to store parallelle saler, den ene som sovesal, den annen lekesal eller opholdsrum når barna er inne, kjøkken og anretningskjøkken, fine kjeldere, ja, alt er førsteklases innrettet. Jeg vil gratulere Arbeiderforeningen i Sylling med den nye bygning, det er det greieste forsamlingssted jeg har sett, ialfall på landet. Feriebarna og foreldrene vil nok sende sin takk til dem som står i spissen for Vincensforeningens feriekoloni og til dem som strever med de små — i særdeleshet tante, derute i Sylling i de herlige omgivelser.

Vår feriekoloni.

Yderligere er innkommet:

Johannes C.	kr.	20.00
Fru Sørlye	»	10.00
K. Knudsen, Rom	»	10.00
Fra «Aftenposten»s innsamling	»	400.00
S. Ø.	»	10.00

Kr. 450.00

Tidligere innkommet » 1314.50

Ialt kr. 1764.50

Hjertelig takk!

Olsok-sang.

(Mel.: På Eidsvoll står der en sagahall).

Nu Norge feirer sin sommerfest
og dagens syssel vil glemme,
det byder alle og hver til gjest
som har i sommeren hjemme.
Ti somren gav — det vet vi godt —
oss frihets fagre grøde,
så minnes vi den sterke drott
som for vår frihet døde.

Da Hellig Olav på Stiklestad
sank død med blødende vunder,
da skjedde det for alt Norge glad,
det store livets vidunder:
Hans sterke sterke strid for Hvite-Krist
blev da først åpenbaret —
hans tro, hans ild, stod uten brist
i martyrglans forklaret.

Han reiste Krist-korset over land,
så ingen siden det rygget,
og likhets lover for menig-mann
som for de store han trygget.
Han elsket som et barn sin mor,
sitt land i morgenrøden,
og derfor var og blir han stor
med seier inn i døden.

Vi norske kvinner og menn som nu
til fest er samlet tilstede,
i Olavs ånd skal vi, jeg og du,
lys over landet vårt sprede.
Gid vi må ha hans sterke id,
når plikt og ære kaller,
gid, når den slutte skal vår strid,
at med hans tro vi faller.

Henrik Jansen.

Olsokfest på Hamar.

Preken av pater Lutz, tale av Lars Eskeland.

I anledning av BONDEUNGDOMSSTEVNET på Domkirkeodden ved Hamar søndag 2. august, hvor bl. a. Lars Eskeland vil tale, holdes det festgudstjeneste i St. Torfinns kapell med preken av dominikanerpater Lutz over emnet: «Olav den hellige og Norges religiøse enhet».

Om eftermiddagen (kl. 15,30) går det bondetog fra Hamar ut til Domkirkeodden, hvor det efter taler og musikalsk underholdning skal opføres et skuespill av Lars Eskeland: «Hende på Hamar». Om aftenen skal det være båtkorso på Mjøsen. — Entreen til stevnet er kr. 1,00 for voksne og 50 øre for barn. Jernbanen setter op billigtoget til Hamar.

Sylling vårt Sylling.

Du stiger av Holsfjordens blinkende vann;
hver sommer du tar oss så blidt i din favn;
vår lunge blir ren i din herlige luft,
vi ånder i kløverens deilige duft.
Din melk gir oss krefter til vinterens stri,
din sol gjør oss brune. — Den herlige tid,
vi lever herute, vi aldri vil glemme;
selv om vi nok av og til er litt slemme,
vi mener det ikke så ondt som man tror.
Så roper tilslutt vi alle i kor:
Takk for i sommer! Takk alle venner!
Vår varmeste hilsen til alle vi sender.

Barna på feriekolonien.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.